

Sygn. akt II AKa 96/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Ponikowski
Sędziowie:	SSA Edward Stelmasik (spr.) SSO del. do SA Piotr Kaczmarek
Protokolant:	Anna Dziurzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Szczęsnego

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r.

sprawy z wniosku **M. K.**

o odszkodowanie za internowanie

z powodu apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 20 stycznia 2014 r. sygn. akt III Ko 403/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz M. K. 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za stosowane wobec niego internowanie z ustawowymi odsetkami od dnia 24 kwietnia 2014 roku,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. stwierdza, że Skarb Państwa ponosi koszty postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

M. K., działający przez swego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa łącznie 137.021, 14 zł. tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za internowanie stosowane wobec niego w okresie stanu wojennego. Doprecyzował przy tym, że na powyższą kwotę składają się 2 pozycje a mianowicie:

- 37.021, 14 zł. - odszkodowanie

- 100.000,00 zł. - zadośćuczynienie.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, wyrokiem z dnia 20.01.2014 r. żądanie powyższe oddalił (III Ko 403/13).

W apelacji od powyższego wyroku pełnomocnik M. K. podniósł pod adresem zaskarżonego rozstrzygnięcia zarzuty:

1. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia, a to art. 7 kpk poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegającą na dowolnym, sprzecznym z zasadami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego (a w szczególności z powszechną wiedzą historyczną odnośnie losów opozycjonistów z okresu stanu wojennego) przyjęciu, iż rozwiązanie umowy o pracę pomiędzy wnioskodawcą a Przedsiębiorstwem (...) w G. nie było bezpośrednim następstwem internowania wnioskodawcy, w sytuacji gdy logiczna i znajdująca oparcie w pozostałym materiale dowodowym wersja wnioskodawcy wskazuje, iż zastosowanie formy porozumienia rozwiązującego umowę i pracę było jedynie przysługą dotychczasowego pracodawcy zobligowanego do rozwiązania umowy o pracę z wnioskodawcą,

2. obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 11 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 445 § 1 k.c. – poprzez przyjęcie, iż przyznana już wnioskodawcy kwota zadośćuczynienia w rozmiarze 20.000 zł. stanowi kwotę zadośćuczynienia współmierną do rozmiaru krzywdy wyrządzonej wnioskodawcy.

Wniósł równocześnie o zmianę tego wyroku przez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy:

- 11.391,12 zł. tytułem odszkodowania,

- oraz 100.000 zł. zadośćuczynienia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja okazała się częściowo zasadna.

Przed podaniem argumentów, uzasadniających powyższe stanowisko, przypomnieć należy, iż Sąd Okręgowy rozpoznawał żądanie M. K. w szczególnej sytuacji procesowej. Mianowicie – przed ponad 5 latami rozpoznany został przez ten Sąd wniosek o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy 25 tysięcy złotych w związku z przedmiotowym internowaniem stosowanym wobec niego w stanie wojennym (sprawa III Ko 141/08). Niniejsze żądanie ma więc tę samą podstawę co żądanie, będące przedmiotem w/w sprawy, zakończonej wyrokiem z dnia 17.11.2008 r. zasądającym M. K. tytułem zadośćuczynienia kwotę 20.000 zł.

Wracając do meritum sprawy, stwierdzić należy, iż Sąd Apelacyjny uznał, że:

- 1) bezzasadne są zarzuty skierowane przez pełnomocnika przeciwko stanowisku Sądu Okręgowego o braku podstaw do przyznania M. K. odszkodowania;
- 2) częściowo zasadny jest pogląd tego apelującego, że przyznana przed 5 latami w wyroku z dnia 17.11.2008 r. kwota 20.000 zł. zadośćuczynienia za 8 miesięcy internowania nie rekompensuje w pełnym zakresie negatywnych następstw tego aktu represji.

Na uzasadnienie swego rozstrzygnięcia przedstawia Sąd Odwoławczy następujące argumenty.

Ad 1) Jak to już wyżej zasygnalizowano, uznano, że chybione są sugestie apelującego pełnomocnika, jakoby w następstwie internowania poniósł M. K. takie szkody, które wymagałyby zrekompensowania w niniejszym postępowaniu. Zauważyć w tym miejscu należy, iż w apelacji swej skarżący ogranicza i to znacznie wysokość żądania w tym zakresie. Mianowicie – we wniosku z dnia 15.01.2014 r. domagał się przyznania M. K. tytułem odszkodowania 37.021, 14 zł. z czego:

- a) 13.284, 78 zł. – to utracone zarobki w okresie 4 miesięcy po uchyleniu internowania, gdy pozostawał bez pracy;

b) pozostała kwota sięgająca blisko 24 tysięcy złotych to utracone zarobki w (...) w okresie trwania internowania.

W apelacji domaga się przyznania tytułem odszkodowania, jedynie 11.391,12 zł. tytułem rekompensaty za okres pozostawania bez pracy po uchyleniu internowania.

Argumenty przedstawione przez pełnomocnika w uzasadnieniu tego żądania uznał także Sąd Apelacyjny za niezasadne. Zważyć przecież należy, że po uchyleniu internowania M. K. został ponownie zatrudniony w (...), w związku z orzeczeniem (...)w G.. Równocześnie wypłacono mu wszystkie zaległe wynagrodzenia za czas internowania. Z zakładu tego jednak sam się zwolnił i stosunek pracy rozwiązano z nim na mocy wzajemnego porozumienia stron z dniem 14 listopada 1982 r.

Fakt pozostawania M. K. wobec tego bez pracy przez okres od stycznia 1983 r. nie był następstwem internowania, lecz wynikiem zwolnienia się z (...).

Ad. 2) Zasadnie natomiast wywodzi apelujący, że zasądzona wyrokiem z dnia 17.11.2008 r. kwota 20.000 zł. zadośćuczynienia, nie stanowi należytego odzwierciedlenia dolegliwości, zwłaszcza psychicznych, doznanych przez M. K. w następstwie trwającego 8 miesięcy internowania. W tym zakresie jest mało prawdopodobne aby w trakcie trwania internowania stosowano wobec niego sugerowane w piśmie z dnia 10.09.2008 r. (sprawa III Ko 141/08) a także przedstawione w zeznaniach z dnia 20.01.2014 r. szczególne formy dręczenia. Dane wynikające z przesłuchań innych internowanych nie potwierdzają bowiem, aby pracownicy zakładów karnych przejawiali szczególnie negatywny stosunek do tych osób. Przy ocenie charakteru dolegliwości doznawanych przez internowanych nie można pomijać i faktu, że byli oni wspierani darami ze strony organizacji charytatywnych, zwłaszcza z zagranicy. Oczywiście – fakt takiego internowania musiał być negatywnie odbierany przez te osoby, zwłaszcza gdy zważy się, iż zarówno z subiektywnego jak i obiektywnego punktu widzenia represja ta była bezzasadna. Z drugiej jednakże strony dla oceny rodzaju doznań M. K. nie może być obojętny fakt, iż zastosowano tę represję wobec osoby samotnej nie obciążonej obowiązkami rodzinnymi. Fakt późniejszego normalnego funkcjonowania tego represjonowanego (założył rodzinę, pracował poza granicami Polski) a także późniejszy powrót do Polski dowodzą, że przedmiotowe internowanie nie wywołało szczególnie negatywnych następstw w jego psychice.

W konsekwencji uznano, że kwota 50.000 zł. zadośćuczynienia stanowiłaby należyłą rekompensatę dolegliwości fizycznych i psychicznych, będących następstwem przedmiotowego internowania M. K.. Skoro więc zważy się, iż wcześniejszym wyrokiem wydanym w sprawie III Ko 141/08 przyznano mu z tego tytułu 20.000 zł. tym samym niniejszym wyrokiem zasądzono na jego rzecz zadośćuczynienie w kwocie 30.000 zł.

W takim też jedynie zakresie zaskarżony wyrok zmieniono.

Orzeczenie o wydatkach, poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu apelacyjnym, oparto na przepisie art. 13 ustawy lutowej z 1991 r.